

ТЕМА ЧИСЛА: РЕВОЛЮЦІЯ: ПРИНЦИП НАДІЇ

Переднє слово

Уявімо собі, що реалізувалась би одна з горбачовських утопій у вигляді югославського соціалізму або гібридної економіки Ден Сяо Піна з «радянським обличчям». Цілком очевидно, що 2017 рік пройшов би під гуркіт помпезного гібридного святкування Жовтневого перевороту і реабілітованих цінностей російської лютневої революції. Проте це могло би статися лише за певних умов: якби тоталітарний режим Радянського зразка з його неефективною економікою не програв холодну війну, якби югославська модель урядування, виплекана найвнищими реформістськими фантазіями радянської номенклатури, не зазнала краху у процесі розпаду балканської мініімперії, якби у Китаї не утвердився жорсткий неокapіталізм під орудою традиційного для країни етатистського, криптокомуністичного режиму, якби національні еліти СРСР зберегли відданість компартійним тотемам, а «радянська людина» залишалася слухняним виконавцем примх чергового генсека, якби було остаточно зужито пам'ять про національні революції початку ХХ століття, про українську — насамперед. Цей ряд «якби», мабуть, нескінченний.

Отже, святкування річниці найбільшої соціальнополітичної катастрофи ХХ століття — Жовтневого перевороту — скасовано завжди несподіваним карколомним перебігом того, що заведено називати історичним процесом.

Натомість маємо вкрай продуктивну тишу, яка спонукає нас замислитись над природою революційного ворохобництва, над цілковитою неспроможністю соціальних дієвців планувати, ба навіть прогнозувати історію, гарантовано окреслювати риси історичного поступу. Ця тиша — добрий помічник для інтелектуала — філософа, соціолога, історика. Власне, ці обставини і визначили мотто та програму нашого круглого столу «Революція: Принцип надії».